

Analysis of the News of "Shah Cheragh Shiraz Terrorist Incident" in France 24 Based on Farahzad's Three-Dimensional Model

Narjes Shahali: Master of Arts in French Translation Studies, Faculty of Persian Literature and Foreign Languages, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran. **email:** n.shahali98@gmail.com

Sedigheh Sherkat Moghadam: Associate Professor, Department of French Language, Faculty of Persian Literature and Foreign Languages, Allameh Tabataba'i University (Corresponding Author), Tehran, Iran. **email:** moghadam@atu.ac.ir

This study aims to analyze the coverage of the Shah Cheragh Shrine Terrorist Attack in Shiraz, reported by France 24 in November 2022, using Farahzad's Three-Dimensional Model. The model integrates three analytical components: intertextuality, critical discourse analysis (CDA), and translation strategy. The research first examines reports of the incident from official Iranian media and then analyses their translated versions as published by France 24, with the aim of uncovering the ideological stance embedded within this Western outlet's discourse toward Iran.

As an interdisciplinary framework, CDA acknowledges that every text and translation carries implicit ideological values. Translators, consciously or subconsciously, project their perspectives through lexical choices and structural preferences. The findings reveal that France 24 translators intentionally manipulated the semantic structures of the source texts through selective equivalence and phrasing to convey and reinforce the ideological position of the French government. This stance reflects a general indifference toward the killing of innocent Iranian Muslims during the Shah Cheragh attack, achieved through biased representation and discursive framing.

Keywords: Translation; Shah Cheragh Shrine Attack; Critical Discourse Analysis; Ideology; France 24.

How to cite this paper: Shahali, N., & Sherkat Moghadam, S. (2025). Analysis of the News of "Shah Cheragh Shiraz Terrorist Incident" in France 24 Based on Farahzad's Three-Dimensional Model. *Rasaneh*, 36(3), 195-219. **[In persian]**

تحلیل خبرهای حادثه تروریستی شاه چراغ شیراز در رسانه فرانس ۲۴ بر مبنای مدل سه وجهی فرحزاد

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۰۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۰۸

نوشته

نرجس شاه علی*

صدیقه شرکت مقدم**

چکیده

هدف این پژوهش آن است که اخبار حادثه تروریستی حرم شاه چراغ شیراز را که در آبان ماه ۱۴۰۱ در رسانه خبری فرانس ۲۴ گزارش شده است، بر اساس مدل سه وجهی فرحزاد بررسی کند. این روش مبتنی بر سه بخش بینامتنی، تحلیل گفتمان انتقادی و انتخاب ترجمه است. بدین منظور، ابتدا خبرهایی از این حادثه به نقل از رسانه‌های رسمی داخلی ایران بررسی شده و سپس ترجمه این خبرها در فرانس ۲۴ تحلیل و واکاوی می‌شود تا ایدئولوژی و اندیشه‌های پنهان این رسانه غربی در برابر ایران آشکار شود. تحلیل گفتمان انتقادی به عنوان رویکردی میان‌رشته‌ای اذعان دارد که هر متن و ترجمه‌ای دارای ایدئولوژی پنهان است. مترجمان، آگاهانه یا ناآگاهانه، با انتخاب معادل‌ها و ساختارهای خاص در ترجمه، ایدئولوژی ذهن خود را به مخاطب انتقال می‌دهند. نتایج به دست آمده به ما نشان می‌دهد که مترجمان فرانسوی تلاش می‌کنند تا ساختارهای معنایی متن اصلی را با استفاده از معادل‌های مختلف دستکاری کنند تا با تکیه بر راهبردهای گوناگون از طریق پوشش جهت‌گیرانه وقایع، ایدئولوژی و افکار دولت فرانسه را - که مبنی بر بی‌تفاوتی نسبت به کشتار مسلمانان بی‌گناه ایرانی در حادثه تروریستی شاه چراغ (ع) است - در رسانه‌ها بازتاب داده و به مخاطب القا کنند.

کلیدواژه: ترجمه، حادثه حرم شاه چراغ (ع)، تحلیل گفتمان انتقادی، ایدئولوژی، فرانس ۲۴.

* کارشناس ارشد ترجمه‌شناسی زبان فرانسه، دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران n.shahali98@gmail.com

** دانشیار گروه زبان فرانسه، دانشکده ادبیات و زبان‌های خارجی، دانشگاه علامه طباطبائی (نویسنده مسئول)، تهران، ایران moghadam@atu.ac.ir

نحوه استناد به این مقاله: شاه علی، نرجس و شوکت مقدم، صدیقه (۱۴۰۴) تحلیل خبرهای "حادثه تروریستی شاه چراغ" در رسانه فرانس ۲۴ بر مبنای مدل سه وجهی فرحزاد. رسانه، ۳۶(۳)، ۱۹۵-۲۱۹.

مقدمه

حادثه تروریستی حرم شاهچراغ (ع) یکی از وقایع تلخی است که در آبان ماه ۱۴۰۱ در شیراز روی داده و به شکل جدی سیاست خارجی کشور را تحت تأثیر قرار داده است. سیاستمداران ایرانی و خارجی در این رابطه سخن بسیار گفته‌اند. پیام‌های هر یک از صاحبان قدرت، بیانگر ایدئولوژی و سیاست حاکم بر آن کشور است. از طرفی، مطبوعات از مهم‌ترین عوامل شکل‌دهنده افکار عمومی به حساب می‌آیند. در این بین، مترجمان برای رساندن پیام و انتقال اهداف سخنوران، سیاست‌های ترجمه خاص خود را پی می‌گیرند و در بیشتر موارد، خبرها را مطابق با افکار و ایدئولوژی حاکم بر کشور خود انتقال می‌دهند. انتخاب عبارات مناسب برای انتقال مفاهیم سیاسی و اعتقادی بسیار حائز اهمیت است و کم‌رنگ جلوه دادن یا برعکس، برجسته‌نمایی یک حادثه در ذهن مخاطب زبان مقصد، بیانگر حاکمیت قدرت و القای ایدئولوژی خود به آنان است.

هدف این پژوهش، بررسی ماهیت ترجمه برخی خبرهای مربوط به حادثه تروریستی حرم شاهچراغ (ع) و نیز بررسی افکار پنهان و سیاست متصدیان رسانه فرانس ۲۴ نسبت به ایران است. برای این منظور، از آنجا که هم‌زمان نیاز به مهارت‌های ترجمه‌شناسی و بینارشته‌ای از حوزه اجتماعی-سیاسی است، از مدل سه‌وجهی فرحزاد جهت پی‌بردن به کارکرد و نتایج اجتماعی-سیاسی تغییرات و اصلاحاتی که مترجم برای سازگارسازی خبر با جامعه مخاطب اعمال کرده، بهره می‌گیریم. انتخاب رویکرد فرحزاد همچنین بر مبنای این فرض پژوهش است که گفتمان، یکی از راه‌های شناخت نگاه سیاسی صاحبان قدرت است. به علاوه، بعد سوم این رویکرد بر نحوه انتخاب معادل‌های ترجمه توسط مترجم استوار است که به طور دقیق‌تر ما را به هدف خود سوق می‌دهد؛ بنابراین، ما با توسل به این رویکرد، به دنبال پاسخ به این پرسش‌ها هستیم:

- از منظر تحلیل گفتمان انتقادی، چه نکته‌هایی در محتوای خبرهای رسانه‌های داخلی درباره حادثه تروریستی حرم شاهچراغ (ع) حائز اهمیت‌اند؟
- آیا مترجم این خبرها را با حفظ خطوط اصلی گفتمان حاکم بر آن، در زبان مقصد بازآفرینی کرده است؟
- مترجم از چه روش‌هایی جهت القای ایدئولوژی‌ها به مخاطب بهره برده است؟

در نهایت، با فرض اهمیت این حادثه و لزوم ترجمه تخصصی اخبار مرتبط با آن، سعی می‌کنیم برای هر خبر به زبان فرانسه که در رسانه فرانس ۲۴ انتشار یافته، ترجمه تحت‌اللفظی آن را نیز ارائه دهیم.

پیشینه پژوهش

پیش از پرداختن به نمونه‌هایی از پژوهش‌های صورت‌گرفته در حوزه تحلیل‌گفتمان انتقادی و نقد ترجمه مطبوعاتی، ذکر این نکته مهم است که گفتمان‌های سیاسی بیشتر بر نظام‌های زبانی و واژگانی متکی نیستند، بلکه متکی به رسانه‌ها، نظام‌های سیاسی و سازمان‌ها و نهادهای اجتماعی‌اند تا انتشار یابند و بی‌شک نقش مهمی در شکل‌گیری آرمان‌ها و ارزش‌های ملی و بین‌المللی دارند. در این راستا، از آنچه به زمینه این پژوهش مربوط می‌شود، نمونه‌های پژوهشی زیر را می‌آوریم:

- **فرحزاد (۱۳۸۷)** در مقاله‌ای با عنوان "نقد ترجمه از دیدگاه تحلیل‌گفتمان انتقادی" به معرفی یک مدل پیشنهادی برای نقد ترجمه اخبار و رسانه‌ها می‌پردازد. فرض این مقاله بر آن است که نقد ترجمه، برخلاف ارزشیابی و کیفیت‌سنجی که به خوب و بد ترجمه توجه دارد، باید به این مسئله بپردازد که ترجمه در جامعه مقصد چه می‌کند و چه ایدئولوژی‌هایی را بازنمایی می‌کند. این مدل، رابطه میان متن مبدأ و مقصد را با استفاده از مفهوم بینامتنیت توضیح می‌دهد و امکان تحلیل متن پسین را هم به صورت متنی مستقل و هم در ارتباط با متن پیشین، در دو سطح خرد و کلان فراهم می‌آورد.
- **فرحزاد (۱۳۹۰)** در مقاله "نقد ترجمه: ارائه مدلی سه‌وجهی"، پس از تمایز میان کیفیت‌سنجی و نقد ترجمه، چهارچوبی برای نقد ترجمه در ارتباط با مباحث جدیدی که از طریق زبان‌شناسی و مطالعات فرهنگی به مطالعات ترجمه راه یافته، مطرح می‌کند. از نظر وی، نقد ترجمه سه وجه دارد: بینامتنیت، تحلیل‌گفتمان انتقادی و بررسی انتخاب‌های ترجمه‌ای در سطح متنی، پیرامنی و نشانه‌ای.
- **فرقانی (۱۳۹۳)** در مقاله "قدرت، ایدئولوژی و زبان در رسانه"، برخلاف دو مقاله قبلی، به بررسی نحوه بازنمایی متون خبری با بار ایدئولوژیک در برگردان از زبان مبدأ به زبان مقصد (فارسی) پرداخته است. این پژوهش نشان می‌دهد رابطه مستقیمی میان قدرت، ایدئولوژی و زبان در مطبوعات وجود دارد؛ تا حدی که مترجمان مطبوعاتی نیز همچون خبرنگاران، دبیران و سردبیران تحت تأثیر ایدئولوژی و گفتمان غالب در جامعه قرار می‌گیرند.
- **تفنگ‌چی و همکاران (۱۳۹۶)** در مقاله "تحلیل‌گفتمان انتقادی سیاست‌های رسانه‌ای بی‌بی‌سی فارسی" به شناسایی و تحلیل شگردهای گفتمانی مورد استفاده در برنامه "صفحه ۲ آخر هفته" در سال‌های ۹۴ و ۹۵ پرداخته‌اند. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که برنامه مذکور از شگردهای تخصصی گفتمانی بین مهمانان، طرد گفتمان‌های مختلف (مانند اسلام سیاسی) و ایجاد معانی تثبیت‌شده توسط گفتمان القایی و تبلیغاتی، سود جسته است. همچنین، بی‌بی‌سی فارسی در این برنامه با استفاده از ساختارهای تعارض و طرح ناسازه‌های گفتمانی، درصدد برساختن چهارچوب‌های معنایی برای مخاطبان خود است.

● **رضوان‌طلب (۱۳۹۸)** در مقاله "بررسی نقش ایدئولوژی از نظر بافت زبانی در ترجمه متون سیاسی نزد رسانه‌های خبری فرانسوی زبان" به بررسی ترجمه سخنرانی رئیس‌جمهور پیشین، حسن روحانی، در خصوص تصمیم ایران برای کاهش تعهدات خود در توافق‌نامه برجام پرداخته و مشخص می‌کند که رویه و مواضع سیاسی هر رسانه، بر پایه فنون انتخاب واژگان و ساختارهای دستوری، باعث ایجاد تغییراتی در متن (از جمله حذف یا تعدیل) می‌شود که به ایجاد متنی در زبان مقصد می‌انجامد که با هدف و تفکر اولیه مدنظر در متن مبدأ متفاوت و گاهی حتی در تضاد است.

● **رضوان‌طلب و همکاران (۱۴۰۰)** در مقاله "بررسی نقش ایدئولوژی و جهت‌گیری سیاسی رسانه‌های فرانسوی و انگلیسی زبان در پوشش خبری" توافق ۲۵ ساله ایران و چین" به بررسی یک روزنامه، یک هفته‌نامه و یک تارنمای خبری از هر دو طیف فکری راست‌گرا و چپ‌گرا پرداخته‌اند. تحلیل متون خبری در این پژوهش طبق نظریه تحلیل انتقادی گفتمان و با تکیه بر اصول تقلید، واژه‌گزینی، بینامتنیت، پیش‌انگاری و دستکاری اطلاعاتی صورت گرفته است.

سرانجام، بررسی گفتمان انتقادی اخبار در رسانه فرانس ۲۴ نشان می‌دهد که تحلیل گفتمان انتقادی در حوزه ترجمه متون مطبوعاتی مربوط به حادثه حرم شاه‌چراغ (ع) به‌طور خاص، صورت نگرفته است؛ بنابراین، در این تحقیق سعی کرده‌ایم تا حدی این کمبود را با به‌کارگیری مدل سه‌وجهی فرحزاد جبران کنیم.

تبیین پژوهش

چارچوب نظری این پژوهش بر پایه مدل سه‌وجهی فرحزاد استوار است که هدف آن، آشکارکردن روابط پنهان قدرت و فرایندهای ایدئولوژیکی در زبان و متون است. از نظر فرحزاد، «انتخاب‌های مترجم، یعنی واژگان و ساختارهای دستوری که او به کار می‌برد، توضیحاتی که درباره ترجمه خود می‌دهد و حتی اطلاعاتی که به صورت پانویس ارائه می‌کند، همه و همه با خود تلویحاتی دارند که فراتر از متن، در جامعه مقصد خود را نشان می‌دهند، از دیدگاه یا موضع خاصی حکایت می‌کنند، موجب خوانش یا برداشت‌های خاصی می‌شوند، تأثیراتی در آن جوامع از خود به‌جای می‌گذارند و در نتیجه ارزش ایدئولوژیکی پیدا می‌کنند» (فرحزاد، ۱۳۹۰: ۳۴). وی همچنین در ارتباط با نقد ترجمه بر این باور است که نقد ترجمه، خوانشی انتقادی است که چارچوب کلی آن تحلیل انتقادی گفتمان^۱ است و زیربنای آن این اندیشه است که زبان نمی‌تواند بی‌طرف باشد (فرحزاد، ۱۳۸۲: ۳۳).

به تازگی، واژه‌گفتمان مورد توجه بیشتر پژوهشگران قرار گرفته است. در حقیقت، گفتمان عبارت است از "ابزار ساخت اجتماعی واقعیت". از دیدگاه لاکلو^۱ و موف^۲، گفتمان، جهان اجتماعی را در قالب معنا می‌سازد. این ساختن از طریق زبان که ماهیتی بی‌ثبات دارد، انجام می‌شود. زبان، هم در ایجاد واقعیت و هم در بازنمایی آن نقش اساسی دارد؛ بنابراین، نسبت‌دادن معنا به پدیده‌ها در چارچوب گفتمان‌ها، موجب برساختن و تغییر جهان می‌شود (مهدی‌زاده، ۱۳۹۴: ۱۱۰). از دیدگاه این دو نظریه‌پرداز، گفتمان‌ها تصور ما را از حقیقت و جهان شکل می‌دهند و تغییر در گفتمان‌ها، تغییر در جهان اجتماعی را به همراه خواهد داشت (مهدی‌زاده، ۱۳۹۸: ۱۴۵). واقعیت در گفتمان ساخته می‌شود و رسانه‌ها فقط انعکاسی از وقایع نخواهند بود. تمام اجزای هر برنامه، از آغاز تا پایان، دارای بار ارزشی و سوگیری هستند؛ یعنی فرایند گردآوری، گزینش و انتشار اخبار، فرایندی عینی و بی‌طرفانه نبوده، بلکه آمیخته با ارزش‌ها، هنجارهای فرهنگی، سیاسی و اجتماعی است (مهدی‌زاده، ۱۳۸۰: ۱۹-۲۱؛ به نقل از یزدانی‌نسب، ۱۳۹۸: ۵۵).

رسانه‌ها می‌توانند با برجسته‌سازی و تأکید انتخابی خود بر ارزش‌ها، هنجارها و رویدادهای گوناگون، به شکل‌گیری ادراک‌های ما از محیط اطراف کمک کنند (فرقانی، ۱۳۹۸: ۸۰). پژوهش‌هایی که در زمینه برجسته‌سازی پیام‌های خبری انجام شده‌اند، همگی مؤید این مطلب‌اند که رسانه‌ها با تأکید و برجسته‌سازی خبرها و موضوع‌های مختلف، اولویت‌های ذهنی مخاطبان را شکل می‌دهند (بدیعی، ۱۳۷۷: ۲۳). توجه به نقش غیرقابل‌انکار رسانه‌ها در شکل‌دهی به افکار عمومی بین‌المللی و منطقه‌ای برای حمایت از منافع ملی و پیشبرد سیاست خارجی کشورها، در پرتو شناخت ایدئولوژی‌های حاکم بر متون رسانه‌ای انجام می‌گیرد. حصول این شناخت، در پیشبرد بهتر سیاست‌های پیش‌بینی‌کننده و مهارکننده رسانه‌ای مؤثر است (سرابی، ۱۳۹۵: ۱۳۵). مترجمان متون رسانه‌ای، بخشی از واقعیت را که بهتر منافع ایدئولوژیک آن‌ها را تأمین می‌کند، برجسته می‌کنند. بنابراین، با تحلیل این گفتمان‌ها مطابق با چارچوب رویکردهای علمی در این حوزه، می‌توان به چیدمان منافع گروهی یک کشور در رسانه‌ها پی برد (شرکت مقدم و همکاران، ۱۴۰۲: ۴۵۳). بدون شک یکی از کارکردهای مطبوعات در جهان امروز آن است که مردم سراسر جهان را نسبت به وضع خود حساس و تأثیرپذیر کرده و صرف‌نظر از این توانایی، مطبوعات به‌ویژه روزنامه‌ها به‌نوعی چشم، گوش و زبان مردم به‌حساب می‌آیند (طاری و همکاران، ۱۴۰۰: ۵۱).

به‌طور کلی، می‌توان سه دوره تحول مطبوعات غربی، به‌ویژه در فرانسه، را از هم تفکیک

کرد:

1. Laclau
 2. Mouffe

نخستین دوره که از اوایل قرن هفدهم میلادی با انتشار اولین هفته‌نامه‌های اروپایی آغاز شد، دوره "مطبوعات استبدادی" بود. در این دوره، فعالیت‌های مطبوعاتی روزنامه‌ها تحت نظارت دولت اداره می‌شد. این دوره تا انقلاب کبیر فرانسه و موفقیت جنگ‌های استقلال آمریکا در دهه هشتم قرن هجدهم میلادی به طول انجامید.

دوره دوم که پس از دو انقلاب اخیر شروع شد، مطبوعات بر اساس اصل آزادی بیان انتشار می‌یافتند. در آن دوره، روزنامه‌های آزاد "انقلابی، سیاسی و عقیدتی" جای روزنامه‌های استبدادی را گرفته بودند. روزنامه‌های عقیدتی اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم غرب، هدف‌های سیاسی آزادی‌خواهی و مردم‌سالاری داشتند و به علت مردمی و عقیدتی بودن، "رکن چهارم دموکراسی" خوانده شدند (معمد نژاد، ۱۳۸۶: ۱۶).

چارچوب نظری پژوهش: مدل سه‌وجهی فرحزاد

مدل سه‌وجهی فرحزاد شامل تحلیل‌گفتمان انتقادی، بینامتنیت و انتخاب‌های ترجمه‌ای است که به تازگی به عنوان رویکردی در مطالعات ترجمه و نقد ترجمه به کار گرفته می‌شود (فرحزاد، ۱۳۹۰: ۳۰). در مدل سه‌وجهی فرحزاد، انتخاب‌های ترجمه‌ای ابتدا تحلیل می‌شوند و سپس با توجه به مؤلفه‌های اجتماعی، سیاسی و تاریخی مربوط به زمان تولید متن‌های مبدأ و مقصد، از لحاظ ایدئولوژیک تبیین می‌شوند.

نمودار ۱. مدل سه‌وجهی فرحزاد

بینامتنیت

این مفهوم، برساخته نظریه‌پرداز فرانسوی، جولیا کریستوا^۱ است. او هنگام بررسی ویژگی‌های انواع ادبی (انواع ژانر)، به این نتیجه رسید که همه متن‌هایی که به یک ژانر تعلق دارند، مؤلفه‌های زبانی و ساختارهای مشترکی دارند. برای نمونه، همه رمان‌هایی که به زبان فارسی

1. Julia Kristeva

نوشته شده و می‌شوند، از لحاظ پی‌رنگ، شخصیت‌پردازی و بسیاری از مؤلفه‌های فنی دیگر، با هم اشتراک‌هایی دارند که موجب می‌شود بتوانیم آن‌ها را در دسته رمان قرار دهیم (فرحزاد، ۱۳۹۰: ۳۶). از نظر کریستوا، هر متنی از نقل قول‌هایی ساخته می‌شود که در کنار هم چیده می‌شوند و هر متن، دربردارنده متنی دیگر و صورت تحول یافته آن است (آلن، ۲۰۰۰؛ به نقل از فرحزاد، ۱۳۹۰: ۳۶). به این ترتیب، هر متن حلقه‌ای است از یک سلسله بینامتنی؛ یعنی زنجیره‌ای از متن‌ها که عناصری از متن یا متن‌های دیگری را که پیش از خود پدید آمده‌اند، در خود جای داده است.

از نظر فرحزاد، بینامتنیت هم متن مبدأ و ترجمه‌های مختلف آن را در یک یا چند زبان مقصد به هم مربوط می‌کند و هم تمام ترجمه‌ها یا متون مقصد آن را در یک یا چند زبان با یکدیگر مرتبط می‌کند؛ زیرا این ترجمه‌ها همواره از هم نقل و بخش‌هایی را از یکدیگر تکرار می‌کنند. درعین حال، بخش‌هایی از آن‌ها آفریده مترجمانی است که این ترجمه‌های گوناگون را از زبان مقصد فراهم آورده‌اند و همین وجه تمایز میان ترجمه‌های مختلف است که از هر اثر به وجود می‌آید (آلن، ۲۰۰۰؛ به نقل از فرحزاد، ۱۳۹۰: ۳۷).

تحلیل گفتمان انتقادی

تحلیل انتقادی گفتمان، شاخه میان‌رشته‌ای است که زبان‌شناسی و تفکر انتقادی را به هم مرتبط کرده است. گفتمان در اینجا به رابطه میان متن و جامعه اشاره دارد و تحلیل انتقادی گفتمان به مسائلی چون نابرابری و تبعیض می‌پردازد که در جامعه وجود دارد و در متن، خود را در قالب زبان نشان می‌دهند. پیش‌فرض چنین تحلیلی آن است که زبان، قدرت و ایدئولوژی به هم مرتبط‌اند. هر چه در متن می‌آید - یعنی کلمه‌ها، معناها و ساختارها - همه نشان از موضع‌گیری‌هایی دارد که موجب می‌شود بعضی گروه‌های اجتماعی در مرکز قدرت قرار بگیرند و بعضی دیگر به حاشیه رانده شوند. بار ایدئولوژیکی زبان و مناسبت‌های قدرتی که زیربنای آن است، برای مردم روشن نیست. تحلیل انتقادی گفتمان می‌کوشد این جنبه‌های ناآشکار گفتمان را آشکار کند. به این ترتیب، نقد ترجمه در واقع نقد ایدئولوژی‌هاست و به زبان تازه‌ای نیاز دارد که با زبان مقابله تفاوت دارد (فرحزاد، ۱۳۹۰: ۳۸). تحلیل گفتمان انتقادی از منظر فرحزاد سه سطح دارد که شامل سطوح متنی، پیرامنی و نشانه‌ای می‌شود:

در این سطح هر آنچه در متن است - یعنی جمله‌ها، کلمه‌ها، ساخت‌های دستوری، معناهای آشکار و ناآشکار و نظایر این‌ها - تحلیل می‌شود. متن مبدأ و مقصد به لحاظ انتخاب‌های واژگانی، دستوری و راهکارهای ترجمانی مقایسه و الگوهای تکرار شونده در متن مقصد شناسایی می‌شوند و تلوینات ایدئولوژیک این انتخاب‌ها با توجه به شرایط اجتماعی، تاریخی و سیاسی بررسی می‌شوند.	سطح متنی	تحلیل گفتمان انتقادی
در این سطح هر آنچه درباره متن است - از جمله یادداشت مترجم، شعر، مقدمه، مؤخره و پانویس‌ها - تحلیل می‌شود؛ زیرا این اطلاعات حاکی از موضع‌گیری‌های ایدئولوژیک است.	سطح پیرامنتی	
تحلیل نشانه‌ای به بررسی نشانه‌های غیرکلامی می‌پردازد. این نشانه‌ها هم اطلاعاتی درباره متن می‌دهند و هم ابزار بازنمایی هستند و از این رو اهمیت ایدئولوژیک دارند. این‌ها شامل تصاویر روی جلد و داخل کتاب، صفحه‌آرایی، نوع خط، رنگ آمیزی و از این قبیل موارد می‌شوند.	سطح نشانه‌ای	

انتخاب‌های ترجمه‌ای

این مقوله شامل انتخاب‌های واژگانی و دستوری و انتخاب راهکارهای ترجمه‌ای مترجم در سه سطح است:

انتخاب‌های واژگانی مترجم تصادفی نیست. این انتخاب‌ها از الگوهای پیروی می‌کنند که می‌توانند هم بر معنا و سبک اثر بگذارند و هم در بازنمایی‌ها - یعنی تصویری از تولیدکننده متن در جامعه مبدأ، مردم آن و هویت آنان - نقش داشته باشند.	واژگان	انتخاب‌های ترجمه‌ای
متن مبدأ و مقصد مقایسه و تفاوت‌های میان ساخت‌های دستوری آن‌ها شناسایی و تحلیل می‌شوند تا به این ترتیب، هرگونه تلویح ایدئولوژیک برجسته، آشکار شود. برای نمونه، معلوم یا مجهول شدن جمله، اسمی شدن، مثبت یا منفی بودن جمله، زمان فعل، جابه‌جایی عناصر جمله و ... بار ایدئولوژیک دارند و می‌توانند بر تأثیرگذاری جمله مؤثر باشند.	دستور	
این راهکارها شامل انواع روش‌ها و فنونی می‌شوند که مترجم به کار می‌برد؛ مانند حذف، اضافه، جایگزینی، ترجمه لفظی و بیگانه‌سازی. همین راهکارهای ترجمه‌ای را می‌توان در چارچوب تحلیل انتقادی گفتمان بررسی کرد. برای نمونه، حذف چنانچه در متن مقصد به صورت الگو تکرار شود یا همواره در مورد بعضی کلمه‌ها و مفاهیم اعمال شود، به نوعی سانسور می‌انجامد و حاکی از نوعی موضع ایدئولوژیک است. همچنین افزایش ترجمه‌ای می‌تواند ارزش ایدئولوژیک پیدا کند.	راهکارهای ترجمه‌ای	

تحلیل داده‌های پژوهش

در این بخش، با کمک رویکردهای ذکرشده، یعنی مدل سه وجهی فرحزاد، به تحلیل گفتمان و اکاوی متون خبری برخی گزاره‌های فرانس ۲۴ پیرامون حادثه حرم شاه چراغ (ع) می‌پردازیم. مانند فرحزاد، ما نیز برای گفتمان، به خصوص نوع سیاسی آن، کارکردهای اجتماعی - سیاسی

در نظر می‌گیریم که در بازتولید قدرت‌ها در جامعه انسانی نقش مهمی ایفا می‌کنند. در این نوع تحلیل گفتمان، چگونگی شکل‌گیری ثانویه معنا به واسطه عوامل برون‌زبانی (بافت‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و غیره) و عوامل درون‌زبانی (نحو و دستور زبان) بررسی می‌شود. به‌منظور این کار، ابتدا برخی از خبرهایی که درباره حمله حرم شاه‌چراغ (ع) در رسانه‌های مختلف ایران به چاپ رسیده، مورد بررسی قرار می‌گیرد و سپس بازتاب این حادثه تروریستی در منبع خبری فرانس ۲۴ را تحلیل خواهیم کرد.

پیش از تحلیل خبرها، ذکر این نکته لازم است که روابط ایران و فرانسه، علاوه بر فرازونشیب فراوان تاریخی، پس از انقلاب اسلامی دچار موانعی است که دو کشور را در راستای ایجاد روابط مستحکم و پایدار با مشکل روبه‌رو ساخته است. فرانسویان همواره تلاش داشته‌اند روابط خود با ایران را از بعد فرهنگی فراتر نبرند و هر جا که ایران از موقعیت حائل بین شرق و غرب برخوردار بوده است، تلاشی در پیشبرد روابط نداشته‌اند (احمدی نوحدانی، ۱۴۰۰: ۲). امروز متغیرهایی چون حضور گروه منافقین (مجاهدین خلق) در فرانسه و ایدئولوژی متفاوت دو کشور در سطح ملی؛ سیاست خارجی تجدیدنظرطلب ایران و عدم تمایل به همگرایی در سطح منطقه‌ای؛ و مبارزه با تروریسم و تعلق ژئوپلیتیکی دو کشور به ساختارهای امنیتی متفاوت در سطح جهانی، بیشترین تأثیرگذاری را در روابط ایران و فرانسه داشته است (احمدی نوحدانی، ۱۴۰۰: ۱). به‌طور کلی، اهداف و اولویت‌های سیاست خارجی و امنیتی فرانسه را که بر محور تهدیدها شکل گرفته است، می‌توان در سه حوزه امنیت بین‌الملل، اقتصاد بین‌الملل و محیط زیست تقسیم‌بندی کرد (ایزدی، ۱۳۹۱: ۴۴). در بحث امنیت بین‌الملل، با وجود آن‌که فرانسه بر مقابله با تروریسم، اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی و جنایت‌های سازمان‌یافته تأکید دارد، ولی مطابق با تحلیل‌های گفتمانی به‌دست‌آمده از متون رسانه‌ای این کشور، مشخص است که در عمل خیلی به مواضع ایدئولوژیک خود پایبند نیست. لازم به ذکر است که هدف هر رسانه‌ای از تولید و انتشار پیام، متقاعدسازی و جذب مخاطبان بیشتر است؛ موضوعی که در بازار و محیط رسانه‌ای پویا و رقابتی امروز اهمیت بیشتری پیدا می‌کند (ایوبی، ۱۴۰۳: ۱۴۶). همچنین به تصویر کشیدن ایران به‌عنوان تهدیدی جدی برای منطقه، نسبت‌دادن توحش و ضدیت با دموکراسی به جمهوری اسلامی ایران و تأکید بر تمایزات، از مهم‌ترین مواردی است که از تحلیل‌گفتمان این مطبوعات به دست آمده و به نوبه خود در بستر مطالعات نو‌شرق‌شناسی و نشانه‌شناسی فرهنگی قابل تبیین است (بشیر، ۱۳۸۹: ۵۱).

عصر چهارم آبان‌ماه ۱۴۰۱، حمله تروریستی به حرم حضرت شاه‌چراغ (ع) در شیراز صورت گرفت که در پی آن، ده‌ها نفر کشته و زخمی شدند.

روزنامه ایران: حرم شاه‌چراغ شیراز در حمله تروریستی به خون کشیده شد... در پی حمله تروریستی مسلحانه در حرم شاه‌چراغ (ع) در شیراز، پانزده زائر شامل دو کودک و یک زن به

شهادت رسیده و حدود بیست و سه زائر هم زخمی شدند که حال برخی از آنان وخیم گزارش شده است. این حمله تروریستی، هم‌زمان با نزدیک شدن به موعد اذان مغرب به وقوع پیوست و زمانی که زائران و مجاوران حرم برای برپایی نماز جماعت آماده می‌شدند، تروریست‌ها به روی مردم آتش گشودند.

خبرگزاری ایرنا: شامگاه دیروز، چهارشنبه، ساعت ۱۷:۴۵، فردی مسلح به شیوه تروریست‌های تکفیری با شروع تیراندازی از بیرون حرم مطهر شاه‌چراغ (ع) به داخل حمله کرد. طبق گفته شاهدان عینی، تروریست‌ها پیش از ورود به حرم، خدام و زائران حاضر در [ورودی] را به رگبار بسته‌اند... جنایت تروریسم تکفیری داعش در حرم مطهر و شهادت نمازگزاران و زائران بی‌گناه، مردم شیراز را یکپارچه به خروش آورد.

روزنامه صبح نو: عصر چهارشنبه چهارم آبان‌ماه، زیرنویس قرمز و فوری شبکه خبر، خبر از داغی تازه می‌داد: "حمله تروریستی به زائران حرم شاه‌چراغ". آن روز فردی مسلح با در دست داشتن کلاشینکف، خود را به صحن اصلی حرم می‌رساند و زائران بی‌گناه را به رگبار گلوله می‌بندد و ساعتی بعد، داعش مسئولیت این حمله تروریستی را به عهده می‌گیرد. کشتاری که به‌طور قطع تحرکات و فعالیت‌های ساختار شکنانه‌ای که به تازگی برخی از عوامل خود فروخته منافقین انجام دادند، زمینه و بستر آن بود. شعارشان زن و زندگی است، اما گویی چشم بسته‌اند بر روی زنانی که با چادرهای سفید در صحن شاه‌چراغ در خون خود غلتیدند؛ و سکوت کرده‌اند در مقابل کشتار زن و کودک؛ سکوتی که استناداردهای دوگانه مدعیان حقوق بشر را به چالش کشید. از سکوت رسانه‌های غربی عربی گرفته تا مقامات و سلبریتی‌هایشان ...

روزنامه همشهری: تروریست مسلح هنگام اذان مغرب با یورش به حرم مطهر شاه‌چراغ (ع) در شیراز، زائران و خادمان را به خاک و خون کشید و شمار زیادی از آن‌ها را به شهادت رساند و در نهایت از سوی پلیس دستگیر شد. به گزارش همشهری، غروب روز چهارشنبه (دیروز) هم‌زمان با اذان مغرب و در شرایطی که حرم مطهر شاه‌چراغ مملو از زائران بود، تروریستی مسلح با تیراندازی به سوی مأموران حراست و خادمان حرم توانست از طریق باب‌الرضا وارد صحن مطهر شود. او پس از ورود به صحن مطهر به تیراندازی ادامه داد و شمار زیادی از زائران و خادمان حرم را هدف قرار داد. هنوز به‌درستی مشخص نبود که فرد مسلح چه کسی است و با چه انگیزه‌ای دست به این جنایت زده است. او همین‌طور به تیراندازی ادامه می‌داد و هرکسی را که سر راهش می‌دید، هدف می‌گرفت. تروریست مسلح پس از آن‌که چند نفر دیگر را نیز در صحن هدف قرار داد، توانست وارد شبستان حرم شده و در آنجا نیز چند نفر دیگر را به شهادت برساند.

روزنامه جام‌جم: درست در چهلمین روز درگذشت مهسا امینی و درحالی که طی هفته‌های گذشته تقاطع تلاش‌های ضدانقلاب و سرویس‌های خارجی، شدت بخشی به اعتراضات و

تولید بی‌ثباتی در کشور بر اساس "دروغ بزرگ" و انحراف اعتراضات به سوی آشوب و راهبرد سوریه‌سازی بود، جریان تکفیری تغذیه‌شده از سوی شبکه وهابی، جنایت بزرگ را رقم زد و عملیاتی تروریستی در حرم مطهر شاه‌چراغ (ع) به وقوع پیوست. [...] عصر دیروز درست هنگام اذان مغرب و عشا، فردی مسلح با تیراندازی به سمت زائران حرم مطهر شاه‌چراغ (ع)، تعدادی از زائران را شهید و مجروح کرد و تا لحظه انتشار این گزارش، شاهدان عینی شهادت ۱۵ نفر و زخمی شدن ۱۹ نفر دیگر را تأیید کردند که یک زن و دو کودک هم جزو این قربانیان بودند. در این حادثه تروریستی که مشخص شده عامل این حادثه، عنصر وهابی - تکفیری بوده و هویت ایرانی نداشته، دیگر یک موضوع بعد از گذشت ۴۰ روز از شروع آشوب‌ها از روز روشن تر شد و آن هم فعال‌شدن خط تکفیری - تروریستی برای نامن و بی‌ثبات کردن ایران است.

روزنامه شرق: دیروز یکی از ملت‌ب‌ترین روزهای ایران در هفته‌های اخیر بود. شرایط حاکم بر شهرها به دلیل برگزاری چهلم مهسا امینی از یک سو و درگیری‌های مقطعی از سویی دیگر، شرایط را سخت کرده بود که یکبارہ باقیمانده متروپل فرو ریخت و هنوز آمار آسیب‌دیدگان متروپل مشخص نشده بود که خبر تلخ حمله تروریست‌ها به شهروندان شیراز و زائران شاه‌چراغ منتشر شد. معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استانداری فارس از تیراندازی تروریستی در حرم شاه‌چراغ (ع) زمان نماز مغرب و عشا خبر داد و یکبارہ تصاویر چهارشنبه خونین در رسانه‌ها نقش‌بست ... تسنیم هم از قول یک منبع آگاه امنیتی خبر داد که «عامل حادثه تروریستی شاه‌چراغ، عنصر وهابی - تکفیری است که با سوءاستفاده از ناامنی‌های اخیر، دست به اقدام تروریستی زده است». البته این‌که در فضای آماده‌باش امنیتی چگونه چنین حادثه تلخی آن‌هم در زمان نماز مغرب و عشا رخ داده، جای بحث و بررسی دقیقی در روزهای پیش‌رو دارد ... "استفان دو جاریک"، سخنگوی سازمان ملل گفت: «حمله به یک مکان مذهبی در ایران، شایسته محکومیت است و ما همه اقدامات تروریستی را محکوم می‌کنیم».

روزنامه کیهان: واکنش‌های بین‌المللی به اقدام تروریستی در حرم شاه‌چراغ (ع) از چین و روسیه تا آمریکای لاتین و بسیاری از کشورهای منطقه در پی حمله تروریستی در شاه‌چراغ: - طبق اعلام کاخ ریاست‌جمهوری روسیه، "ولادیمیر پوتین" رئیس‌جمهور این کشور ضمن ابراز همدردی و تسلیت به همتای ایرانی در پی حمله تروریستی در شیراز، برای افزایش همکاری با ایران در مبارزه با تروریسم اعلام آمادگی کرد.

- سخنگوی وزارت خارجه چین ضمن محکوم کردن حمله تروریستی در شاه‌چراغ، گفت پکن از تلاش دولت و مردم ایران در مبارزه با تروریسم و حفظ امنیت ملی این کشور حمایت می‌کند.

- دبیرکل سازمان ملل، حمله تروریستی در شیراز را محکوم کرد. "استفان دو جاریک" سخنگوی سازمان ملل متحد، بیانیه "آنتونیو گوترش"، دبیرکل سازمان ملل متحد در محکومیت حمله

تروریستی در حرم مطهر شاه‌چراغ (ع) را قرائت کرد. در این بیانیه آمده است: «حمله به یک مکان مذهبی در ایران، سزاوار محکومیت است و ما تمام اقدامات تروریستی را محکوم می‌کنیم». دبیرکل سازمان ملل بر لزوم محاکمه عاملان این جنایت علیه غیرنظامیان تأکید کرده و ضمن تسلیت به خانواده‌های داغدار و مردم و دولت جمهوری اسلامی ایران، برای مجروحان این اقدام تروریستی شفای عاجل مسئلت کرده است.

- سکوت و درماندگی مدعیان حقوق بشر در قبال حادثه تروریستی شیراز؛ نکته قابل تأمل آن‌که، مدعیان حقوق بشر از جمله سه کشور اروپایی که طی روزهای گذشته در حمایت از اغتشاشگران به صدور بیانیه‌های مداخله‌جویانه روی آورده بودند، سکوت اختیار کرده‌اند و همچنان به این جنایت تروریستی واکنشی نشان نداده‌اند.

اکنون پس از ارائه خبرهای منتشرشده در رسانه‌های رسمی داخلی، به بررسی نحوه بازتاب آن در رسانه خبری فرانس ۲۴ می‌پردازیم تا با اندیشه سردمداران کشور فرانسه در رابطه با این حادثه بهتر آشنا شویم. برای درک دقیق خبرها، ترجمه فارسی آن‌ها به صورت تحت‌اللفظی انجام شده است.

شبکه فرانس ۲۴ (France ۲۴) شبکه‌ای خبری است که در ۶ دسامبر ۲۰۰۶ راه‌اندازی شد و به چهار زبان فرانسه، انگلیسی، عربی و اسپانیولی اخبار پخش می‌کند. بودجه این شبکه را دولت فرانسه تأمین می‌کند. هدف از راه‌اندازی این شبکه، ورود به عرصه‌ای بود که مدت‌هاست آمریکا (CNN) و بریتانیا (BBC) بر آن حاکم‌اند. ایده اولیه تأسیس آن در دوران حمله آمریکا به عراق شکل گرفت؛ زمانی که فرانسه احساس می‌کرد به‌رغم مخالفتش با جنگ، صدایش در دنیا شنیده نمی‌شود. دولت فرانسه در نظر دارد تا در نهایت با توسعه زبان‌های مختلف در شبکه فرانس ۲۴ با دیگر شبکه‌های جهانی پیشرو در عرصه خبر به رقابت بپردازد. هم‌اکنون این شبکه به صورت ۲۴ ساعته به زبان‌های فرانسوی و انگلیسی و به صورت ۱۰ ساعته به زبان عربی برنامه پخش می‌کند.

نورمن فرکلاف، نظریه‌پرداز و زبان‌شناس بریتانیایی، اذعان دارد که محتوای رسانه‌ها حاصل تفکرات ایدئولوژیک و جهت‌گیری‌های سیاسی آن‌هاست. ایدئولوژی، عامل اصلی شکل‌دهی یک متن رسانه‌ای است و می‌توان گفت که اخبار با اهداف ایدئولوژیک رسانه‌ای می‌شوند. امروز در بسیاری از موارد، به‌خصوص در پوشش اخبار سیاسی، تلاش کلی رسانه‌ها برای القای ایدئولوژی و خط‌مشی خود مشهود است. این امر از طریق ایجاد تغییرهای زبانی یا فرازبانی در متن مقصد و با به‌کارگیری تکنیک‌ها و تدابیر هوشمندانه میسر می‌شود (فرکلاف، ۱۹۹۵: ۸۷).

نمونه خبر اول

Version originale متن اصلی (فرانس ۲۴)	Au moins quinze personnes ont été tuées et quarante blessées, mercredi à Chiraz, lors d'une attaque contre un lieu de culte chiite menée par des individus armés, a annoncé la télévision d'État. Le groupe État islamique a revendiqué dans la soirée l'attaque menée contre ce sanctuaire.
Traduction proposée de nous ترجمه تحت اللفظی	تلویزیون دولتی شیراز اعلام کرد که در حمله افراد مسلح به یک عبادتگاه شیعیان، دست کم ۱۵ نفر کشته و ۴۰ نفر زخمی شدند. گروه دولت اسلامی، مسئولیت حمله شامگاه به این زیارتگاه را بر عهده گرفت.

نمونه خبر دوم

Version originale متن اصلی (فرانس ۲۴)	Un attentat dans le sud de l'Iran a fait plusieurs victimes et des dizaines de blessés, mercredi 26 octobre, lors d'une attaque contre un lieu de culte chiite à Chiraz. Le sanctuaire de Shahcheragh abrite la tombe d'Ahmad, frère de l'imam Réza, le huitième imam chiite enterré à Machhad (nord-est). Il est le lieu de culte le plus vénéré dans le sud de l'Iran.
Traduction proposée de nous ترجمه تحت اللفظی	حمله‌ای در جنوب ایران، قربانیان زیاد و ده‌ها زخمی به‌جای گذاشت. روز چهارشنبه پنجم آبان‌ماه، در جریان حمله به یک عبادتگاه شیعیان در شیراز، چند کشته و ده‌ها زخمی برجای گذاشت. حرم شاه‌چراغ، مقبره احمد، برادر امام رضا، هشتمین امام شیعیان مدفون در مشهد (شمال شرقی) است. معتبرترین عبادتگاه در جنوب ایران است.

نمونه خبر سوم

Version originale متن اصلی (فرانس ۲۴)	Les médias ont initialement parlé de trois assaillants, dont deux ont été arrêtés. <Un seul terroriste était impliqué dans cette attaque>, a finalement déclaré le chef de l'Autorité judiciaire locale, Kazem Moussavi, à la télévision qui a fait état d'au moins 15 morts et 19 blessés".
Traduction proposée de nous ترجمه تحت اللفظی	رسانه‌ها ابتدا از سه مهاجم خبر دادند که دو نفر از آن‌ها دستگیر شدند. کاظم موسوی، رئیس قوه قضائیه محلی، در نهایت در تلویزیون اعلام کرد: «تنها یک تروریست در این حمله دست داشته است».

نمونه خبر چهارم

Version originale متن اصلی (فرانس ۲۴)	Le groupe État islamique a revendiqué dans la soirée l'attaque du sanctuaire à Chiraz. Un combattant de l'EI a ouvert le feu sur des fidèles au sanctuaire de Shahcheragh, <tuant au moins 20 chiites et en blessant des dizaines d'autres>, a affirmé Amaq, l'organe de propagande du groupe jihadiste musulman sunnite sur Telegram.
Traduction proposée de nous ترجمه تحت اللفظی	گروه دولت اسلامی مسئولیت حمله به حرم در شیراز را بر عهده گرفت. اعماق، بازوی تبلیغاتی گروه جهادی مسلمانان سنی در تلگرام، مدعی شد که یک جنگجوی داعش به سمت نمازگزاران در حرم شاه‌چراغ تیراندازی کرده و دست کم ۲۰ شیعه را کشته و ده‌ها تن دیگر را زخمی کرده است.

نمونه خبر پنجم

<p>Version originale متن اصلی (فرانس ۲۴)</p>	<p>La présidence accuse <les ennemis de l'Iran> Une femme et deux enfants figurent parmi les victimes, selon l'agence de presse Fars. <Les terroristes arrêtés ne sont pas iraniens>, a ajouté la même source, sans plus de précision. La présidence iranienne a publié mercredi soir un communiqué accusant "les ennemis de l'Iran" qui cherchent "à diviser les rangs unis de la nation (...)" par la violence et la terreur, et promettant une réponse sévère des forces de sécurité "aux commanditaires et concepteurs de ce crime aveugle".</p>
<p>Traduction proposée de nous ترجمه تحت اللفظی</p>	<p>ریاست جمهوری، "دشمنان ایران" را متهم کرد. به گزارش خبرگزاری فارس، یک زن و دو کودک در میان قربانیان هستند. همان منبع افزود: تروریست‌های دستگیر شده ایرانی نیستند. ریاست جمهوری ایران با صدور بیانیه‌ای، دشمنان ایران را - که به دنبال تفرقه افکنی در صفوف متحد ملت از طریق خشونت و ترور هستند- متهم کرد و قول پاسخ تند نیروهای امنیتی به حامیان و طراحان این جنایت کور را داد.</p>

نمونه خبر ششم

<p>Version originale متن اصلی (فرانس ۲۴)</p>	<p>Cette attaque contre le sanctuaire Chah-Tcheragh de Shiraz s'est déroulée alors que de nombreuses manifestations étaient organisées en Iran pour marquer le quarantième jour de la mort de Mahsa Amini, à l'origine du mouvement de contestation qui secoue l'Iran.</p>
<p>Traduction proposée de nous ترجمه تحت اللفظی</p>	<p>این حمله به حرم شاه چراغ شیراز در حالی صورت گرفت که تظاهرات زیادی در ایران به مناسبت چهلمین روز درگذشت مهسا امینی، در خاستگاه جنبش اعتراضی که ایران را تکان می‌دهد، اتفاق افتاد.</p>

بینامتنیت

همان‌طور که پیش‌تر به آن اشاره شد، فرحزاد معتقد است که متن ترجمه‌شده نه رونوشت متن مبدأ است و نه می‌تواند معادل آن باشد، زیرا به قلم دیگری برای خوانندگان دیگری تولید می‌شود و در جامعه دیگری خوانده و تفسیر می‌شود؛ بنابراین، رابطه این دو را می‌توان بینامتنی قلمداد کرد (فرحزاد، ۱۳۹۰: ۳۱). با مقایسه خبرهای منتشر شده در رسانه فرانس ۲۴ درمی‌یابیم که متن این اخبار، مفاهیم، مضامین، فرم‌ها و معناهایی را از متن مبدأ نقل می‌کند و بخش‌هایی از آن را تکرار می‌کند، اما در عین حال ویژگی‌هایی دارد که تکراری نیست و موجب تفاوت آن با متن مبدأ می‌شود. این بخش‌های غیر تکراری که با انتخاب معادل‌ها و ساختارهای دیگری توسط مترجم تغییر یافته است، بدون شک ایدئولوژی و سیاست فرانسه را نسبت به وقایع داخل کشورمان نشان می‌دهد. اکنون به بررسی تفاوت‌ها و شباهت‌های متون خبری رسانه‌های داخلی و ترجمه‌هایی که از آن در شبکه خبری فرانس ۲۴ شده است، می‌پردازیم.

سطح متنی

همان‌طور که در متن خبرهای داخلی مشهود است، واژگانی که بیشترین بسامد را به خود اختصاص داده‌اند، عبارت است از: "شهید"، "شهادت" و "به شهادت رسیدن" که بار معنایی به‌کلی متفاوتی از "کشته" و "کشته‌شدن" دارند. در مذهب اسلام، "شهید" در معنای کشته‌شده در راه خدا به‌کاررفته است. "شهادا" در منابع اسلامی به کشته‌شدگان در راه خدا و کسانی که در رکاب امام معصوم (ع) یا نایب او در جنگ کشته شوند، می‌گویند. این در حالی است که در اخبار منتشرشده در فرانس ۲۴، به‌جای استفاده از معادل "شهید" و فعل "به شهادت رسیدن"، واژه "کشته و کشته‌شدن" به‌کاررفته است.

واژه پربسامد دیگر در متن خبرهای داخلی شامل "تروریسم" است که به طرق مختلف در خبرها استفاده شده است: "حمله تروریستی"، "تروریست‌ها"، "جنایت تروریسم تکفیری" و ... "تروریسم" واژه‌ای فرانسوی است که در زبان فارسی از آن با عنوان وحشت‌افکنی، هراس‌افکنی، ارعاب‌گری و دهشت‌افکنی نیز نام برده شده است و به استفاده از خشونت یا تهدید برای دستیابی به اهداف سیاسی، مذهبی یا ایدئولوژیک نیز گفته می‌شود. این در حالی است که در خبرهای تارنمای فرانسوی، به‌جای استفاده از این معادل، از ترکیب‌های "حمله" و "سوء قصد" استفاده شده و تنها زمانی که از زبان سخنگویان ایرانی نقل کرده، از واژه "تروریسم" بهره برده است.

تأکید رسانه‌های داخلی بر زمان روی دادن حمله تروریستی (مانند "موعد اذان مغرب"، "زمان مغرب و عشا") که بیانگر تجمع زائران بی‌گناه (مانند "شهادت نمازگزاران و زائران بی‌گناه"، "پانزده زائر شامل دو کودک و یک زن") است، بر جنایت‌کارانه بودن این حمله حکایت دارد (مانند "اقدام جنایت‌کارانه"). این در حالی است که خبرگزاری فرانس ۲۴ به‌هیچ‌عنوان اشاره‌ای به زمان روی دادن این حادثه نکرده و تنها یک جا به نقل از سخنان رئیس‌جمهور ایران به این مسئله اشاره کرده است. نادیده‌انگاشتن "شهادت یک کودک و چند زن" در پی این حادثه تروریستی، به‌منظور کم‌رنگ جلوه دادن این حمله در اذهان مخاطبان فرانسوی است.

در رسانه‌های داخلی، از یک‌طرف استفاده از فعل‌های "به رگبار بستن" و از طرف دیگر، "به خون کشیده‌شدن"، "در خون خود غلتیدن" و "حال برخی از آنان وخیم گزارش شده است" در بیان وضعیت شهیدان فاجعه شاه‌چراغ، بیانگر وخامت اوضاع آنان است. این در حالی است که در خبرهای فرانس ۲۴، هیچ انعکاسی از اسفبار بودن فاجعه نشده است و تنها با لحنی ملایم و بی‌طرف از این واقعه اطلاع‌رسانی شده است: "دست‌کم ۲۰ شیعه را کشته و ده‌ها تن دیگر را زخمی کرد."، "تروریست‌های دستگیرشده ایرانی نیستند."، "رسانه‌ها ابتدا از سه مهاجم خبر دادند که دو نفر از آن‌ها دستگیر شدند."

در خبر ششم، به‌طور ضمنی می‌توان فهمید که حمله به حرم شاه‌چراغ ممکن است با

چهلمین روز درگذشت مهسا امینی ارتباط داشته باشد و تظاهرات زیادی در ایران به نشانه اعتراض روی داده است. از طرفی، در این خبر فعل "secouer" به معنای "تکان دادن، ضربه زدن" است و به طور تلویحی بر این نکته اشاره دارد که درگذشت مهسا امینی به اوضاع ایران ضربه زده و موجب چنین اتفاقاتی شومی شده است؛ بنابراین، در سیاست این خبر، نوعی کارکرد گفتمانی به شکل "بازنمایی معنایی" برای یک "ساخت معنایی" از طریق "پیش‌انگاشت" دیده می‌شود.

همچنین، لازم به ذکر است که در دانش رسانه‌ای، یکی از شیوه‌های خبررسانی، به قول انتمن، ارائه اطلاعات قاب‌بندی (طرح‌بندی) شده با دیدگاه خاص است:

عمل قاب‌بندی شامل انتخاب چند جنبه خاص از یک واقعیت دریافت شده و سپس برجسته کردن آن در متن خبری است؛ به گونه‌ای که تعریف خاصی از مشکل، تفسیری علی، قضاوتی اخلاقی یا توصیه‌ای مشخص را ترویج دهد^۱ (انتمن، ۱۳۷۲: ۵۲).

در نمونه خبر چهارم نیز، در وصف یکی از تروریست‌های داعش از معادل "Combattant" به معنای "مبارز و جنگجو" استفاده شده که بار معنایی مثبتی دارد و در ذهن مخاطب فرانسوی، تصویر یک تروریست کودک‌کش را تداعی نمی‌کند. این نوع انتخاب، بار دیگر بر کم‌رنگ جلوه دادن واقعه دلخراش حرم شاه‌چراغ حکایت دارد.

سطح نشانه‌ای

همان‌طور که گفته شد، تحلیل نشانه‌ای به بررسی نشانه‌های غیرکلامی می‌پردازد. در این قسمت به بررسی عکس‌های منتشر شده از این حادثه می‌پردازیم. ابتدا تصاویر منتشر شده در رسانه‌های رسمی داخلی را مشاهده می‌کنیم.

۱. ترجمه این بخش از کتاب مؤلف، توسط نگارندگان مقاله صورت گرفته است.

اکنون نمایی از خبر منتشر شده در فرانس ۲۴ را می بینیم:

عکس فوق، صفحه اصلی فرانس ۲۴ در روز ۵ آبان است. همان طور که از ظاهر عکس نیز مشخص است، فرانس ۲۴ توجه بیش از حدی به وقایع مراسم چهلم با جزئیات فراوان داشته و فقط به یک عکس آرشیوی از حرم شاهچراغ بسنده کرده است. فیلم منتشر شده در این خبر، تصاویری از صحنه های ترور و خونریزی در حرم را نشان داده است؛ اما آنچه در نگاه اول مورد توجه بینندگان قرار می گیرد، عکس صفحه اول است. انتخاب یک عکس آرشیوی ساده از حادثه تروریستی که داعش مسئولیت آن را بر عهده گرفته و ابراز ناراحتی نکردن دولت فرانسه از این اتفاق، چند دلیل می تواند داشته باشد:

۱. تصویر استفاده شده از حرم حضرت شاهچراغ (ع)، تصویری از یک روز عادی با آسمان آبی و صاف است. در بحث روان شناسی رنگ ها، رنگ آبی نماد صلح، صمیمیت و آرامش است؛ حال آن که خبر واقعی و ترور مردم بی گناه به هیچ وجه خبر از صلح و آرامش نمی دهد.
۲. آرشیوی بودن عکس مورد استفاده در فرانس ۲۴، نشان از کم اهمیت بودن این حادثه برای فرانسه دارد. قرار گرفتن آن در کنار تصاویر بسیار زیادی که حال و هوای ایران را با جزئیات دقیق نشان می دهد، بدون شک رویکرد ضد ایرانی و ضد شیعه فرانس ۲۴ را نشان می دهد.

۳. فرانس ۲۴ با انتخاب این پوستر نشان می‌دهد که کشت و کشتار مردم بی‌گناه در یک مکان مذهبی، ارزش چندانی برای این رسانه ندارد.

۴. در کنار تصویر حرم شاه چراغ، با نگاهی اجمالی به تصاویر منتشر شده از رسانه‌های داخلی، متوجه تفاوت اساسی خواهیم شد. رنگ‌های به‌کاررفته در خبرهای ایرانی به‌طور عمده مشکی و قرمز هستند. در روان‌شناسی رنگ‌ها، این دو رنگ منتقل‌کننده حس هیجان، خطر، دشمنی، جلب توجه، مرگ، غم و سوگواری هستند. حال بهتر می‌توان گفت که تمایز ویژه‌ای بین رنگ‌های انتخاب‌شده و مفاهیم آن‌ها وجود دارد.

انتخاب‌های ترجمه‌ای

حذف و جایگزینی

عبارت‌های ترجمه‌شناختی خبرهای منتشرشده در فرانس ۲۴، همان "حذف و اضافه" و "چرخش معنا" است که از دیدگاه بسیاری از نظریه‌پردازان ترجمه، از جمله آنتوان برمن، بحث‌برانگیز و آسیب‌رسان به معنا به حساب می‌آیند. عوامل زبانی ثانوی (بافت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی) و سیاست‌گذاری‌های مطبوعاتی، در چرخش معنا و دریافت دیگری از آن، نقش مهمی ایفا می‌کنند. همان‌طور که مشاهده شد، عبارت‌های پرسامد "شهید" و "به شهادت رسیدن" از متن ترجمه فرانس حذف و با معادل‌های "کشته و کشته‌شدن" جایگزین شده‌اند. مترجم با حذف این عبارت‌ها، چنین القا می‌کند که این حادثه تنها یک حمله متداول و بی‌اهمیت است که ممکن است در هر کجای دنیا روی دهد.

دگرگونی‌های متن و چرخش کلام

در اینجا یادآوری این مطلب مهم است که یک متن هنگام ترجمه به زبان دیگر، ناگزیر مطابق با هنجارهای دستوری زبان مقصد، دچار دگرگونی‌هایی می‌شود. لیکن، علاوه بر این دگرگونی‌های دستوری، به دلیل گوناگونی فرهنگی در دو جامعه مبدأ و مقصد، تغییرهای دیگری از نوع سازگارسازی فرهنگی و بومی‌سازی واژگانی نیز در متن ترجمه شده انجام می‌شود؛ به‌ویژه در ترجمه مطبوعاتی که تأثیر بر مخاطب و حفظ تعداد خوانندگان بسیار مهم است.

در پژوهش حاضر مشخص شد که در ترجمه متون مطبوعاتی با رویکرد سیاسی، مترجم تنها از یک راهبرد واحد استفاده نکرده و عوامل مختلفی در فرایند ترجمه دخیل بوده است. در ترجمه خبرهای سیاسی، عناصری مانند روابط سیاسی، شرایط خاص ترجمه و عوامل اجتماعی-فرهنگی و ایدئولوژیک، راهبردهایی خاص را تعیین می‌کنند که شامل تطبیق، توضیح، حذف، تشدید و دستکاری است. در واقع، گزینش واژه‌ها و ساختارها در اثر مترجم، از یک الگوی فکری و هدف ایدئولوژیکی پیروی می‌کند و می‌توان گفت که فرایند ترجمه

متون سیاسی، باز تولیدی وفادارانه نیست، بلکه انتخابی آگاهانه به منظور القای ایدئولوژی مدنظر است. خبرگزاری فرانس ۲۴ در ترجمه خبرهای داخلی، با دگرگونی بخشی از متن، در راستای بومی‌سازی ساختار خبری مطابق با ایدئولوژی رسانه‌ای فرانسه عمل کرده است. کاربرد "جنبش اعتراضی" به جای واژه "اغتشاش" نیز نوعی هم‌راستایی با فرهنگ و ایدئولوژی رسانه‌ای است.

نتیجه‌گیری

در روند بررسی ترجمه و واکاوی ایدئولوژی‌ها در این پژوهش، از خبر مربوط به حادثه تروریستی حرم شاه‌چراغ در آبان ۱۴۰۱ در رسانه خبری فرانس ۲۴ و اخبار داخلی بهره‌گرفته شد که هریک دارای ایدئولوژی خاصی برای القای افکار خود بر مخاطب هستند و تا حدی به روابط سیاسی و اجتماعی گره‌خورده‌اند. فرانس ۲۴ به‌عنوان یک رسانه معتبر جهانی، در دسترس میلیون‌ها انسان قرار می‌گیرد؛ بنابراین هر خبری که منتشر می‌شود، بر اذهان عمومی اثر می‌گذارد. بدون شک، فرانس ۲۴ نمی‌تواند درد و غم ناشی از این حادثه را به‌سمع و بصر بینندگان فرانسوی‌زبان در جهان برساند؛ چراکه حتی اگر خبر را دقیق بیان کرده باشد، باز هم به‌صورت ناخودآگاه توسط عواملی که مطرح شد، روی ذهن مخاطبان اثر گذاشته و این حادثه تروریستی را کم‌ارزش و کم‌اهمیت جلوه داده است. به‌علاوه، بعد دیگر این حادثه، گروه داعش است که مسئولیت آن را بر عهده گرفته است. از آنجا که دولت فرانسه برای این اتفاق ابراز تأسف نکرده، اما در سایر امور داخلی ایران به خود اجازه دخالت می‌دهد، می‌توان نتیجه گرفت که دولت فرانسه از این اتفاق و کشتار مسلمانان خیلی متأثر نشده است.

جابه‌جایی ارکان جمله با هدف تحریف، انتخاب واژگان خاص، تغییر فرم متن به نفع محتوا، انتخاب عکس‌های خاص و تمام‌موردی که در این پژوهش به آن‌ها اشاره شد، در حقیقت بیانگر موضع سیاسی رسانه فرانس ۲۴ در انعکاس اخبار و گواه این مطلب است که این شبکه، واقعیت‌های موجود را به شکلی که سیاست رسانه به آن‌ها دیکته می‌کند، انتقال می‌دهد. تصاویر منتشرشده در رسانه فرانس ۲۴ در رابطه با حادثه تروریستی شاه‌چراغ (ع)، واقعیت و شدت این واقعه ناگوار را به مخاطب انتقال نمی‌دهد.

همچنین، با بررسی و مقایسه اخبار فارسی‌زبان با ترجمه آن در زبان فرانسه، این نتیجه حاصل شد که رسانه فرانس ۲۴ با پیروی از عقاید ایدئولوژیکی سیاست‌مداران خود، خبرها را دستکاری کرده و در انتقال آن، اصل بی‌طرفی را رعایت نمی‌کند. در این تحقیق مشاهده کردیم که این رسانه واژه‌های "به شهادت رسیدن" و "تروریسم" را حذف و از واژگانی همچون "حمله" و "به قتل رساندن" استفاده کرده است. این‌گونه، این رسانه بر بخش‌های خاصی از خبر تأکید بیشتری داشته و برعکس، قسمت دیگری از آن را کم‌رنگ جلوه داده است. بنابراین، ایدئولوژی

نه فقط به نظام عقاید، بلکه به مسائل قدرت نیز اشاره دارد. بی تردید، تغییراتی مانند حذف و اضافه در ترجمه فرهنگی رایج اند؛ هر چند نباید باعث چرخش معنا و انتقال نادرست آن شوند. برای نمونه، کاربرد واژه "حمله" با حذف صفت "تروریستی"، با چرخش معنای متن اصلی، "کارگرفت" قضاوت و "دیدگاه" خاصی را از جانب مترجم خبرگزاری فرانس ۲۴ نشان می‌دهد. این پژوهش نشان داد که تحلیل انتقادی گفتمان، ابزار مفیدی برای مطالعه زبان‌ها و گونه‌های زبان خبری و رسانه‌ای است. این تحقیق با به‌کارگیری مدل سه‌وجهی فرحزاد، رویکرد جامع‌تری در معناشناسی ارائه داده است تا وابستگی تنگاتنگ "جامعه-زبان"، "فرهنگ-ایدئولوژی" و گفتمان-ترجمه را مدنظر قرار دهد؛ بنابراین، به‌عنوان رویکردی بینارشته‌ای می‌تواند برای حوزه‌های مطالعاتی علوم زبان، ترجمه‌شناسی، علوم سیاسی و اجتماعی مفید باشد.

منابع:

- احمدی نوحدانی، سیروس؛ قادری حاجت، مصطفی و یوسفی، حمیدرضا (۱۴۰۰). تبیین چالش‌های ژئوپلیتیکی روابط ایران و فرانسه. ژئوپلیتیک، ۱۷(۳)، ۱-۳۱. [doi: 20.1001.1.17354331.1400.17.63.1.6](https://doi.org/10.14000/1.17354331.1400.17.63.1.6)
- اسدی طاری، محمدحسن؛ مجیدی قهرودی، نسیم، مظفری، افسانه و شیرینی، طهمورث (۱۴۰۰). بررسی تطبیقی ترمینولوژی روزنامه‌های کیهان، اعتماد، رسالت و شرق در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۶. رسانه، ۳۴(۱)، ۴۳-۶۵. <https://doi.org/10.22034/bmsp.2021.305749.1613>
- ایزدی، پیروز (۱۳۹۱). رویکرد فرانسه به ایران در دوران سارکوزی: رقابت و ستیز. مطالعات جهان، ۳(۱)، ۴۱-۶۶. [jwsq.2013.52368Doi/10.22059](https://doi.org/10.22059/jwsq.2013.52368Doi/10.22059)
- ایوبی، طاهره؛ ابراهیم‌زاده، رضا و هادی پیکانی، مهربان (۱۴۰۳). نوع‌شناسی متقاعدسازی در تبلیغات بر مبنای رویکرد شناختی. رسانه، ۳۶(۲)، ۱۴۵-۱۶۹. <https://doi.org/10.22034/bmsp.2024.453860.2016>
- بدیعی، نعیم (۱۳۷۷). تحلیل محتوای مطالب ۱۰ روزنامه تهران. رسانه، ۹(۱۰)، ۲۷-۳۳.
- بشیر، حسن؛ چابکی، رامین و مهربانی فر، حسین (۱۳۸۹). بیداری اسلامی و ایران‌هراسی: تحلیل گفتمان انتقادی مطبوعات غرب. رسانه، ۲۲(۱-۲)، ۵۱-۵۸. [Dor: 20.1001.1.10227180.1390.22.12.3.6](https://doi.org/10.22034/bmsp.2024.453860.2016)
- تفنگ‌چی، سبینا و کاظمی، هاجر (۱۳۹۶). تحلیل گفتمان انتقادی سیاست‌های رسانه‌ای بی‌بی‌سی فارسی (مطالعه موردی: برنامه "صفحه ۲ آخر هفته"). مطالعات رسانه‌ای، ۱۲(۳۶-۳۷)، ۶۵-۷۶.
- رضوان‌طلب، زینب و صدیقی، نادیا (۱۳۹۸). بررسی نقش ایدئولوژی از نظر بافت زبانی در ترجمه متون سیاسی نزد رسانه‌های خبری فرانسوی‌زبان. پژوهش‌های زبان و ترجمه فرانسه، ۱۲(۱)، ۲۱۳-۲۳۸.

DOI: 10.22067/rltf.v1i2.83199

رضوان‌طلب، زینب؛ پارسا، مهسا و کردبچه، شمیم (۱۴۰۰). بررسی نقش ایدئولوژی و جهت‌گیری سیاسی رسانه‌های فرانسوی و انگلیسی‌زبان در پوشش خبری "توافق ۲۵ ساله ایران و چین" از منظر تحلیل انتقادی گفتمان. پژوهش‌های زبان و ترجمه فرانسه، ۴(۲)، ۸۳-۱۰۲. [Doi: 10.22067/rltf.2022.76065.1044](https://doi.org/10.22067/rltf.2022.76065.1044)

سرابی، سعید و بهجتی‌فرد، هادی (۱۳۹۵). مقایسه گفتمان خبری سایت‌های فارسی‌زبان شبکه العربیه و بی‌بی‌سی: مطالعه موردی اعتراضات عمومی در بحرین. پژوهش‌های ارتباطی، ۲۳(۸۵)، ۱۳۳-۱۵۰.

<https://doi.org/10.22082/cr.2016.20115>

شرکت مقدم، صدیقه؛ ساسانی، فرناز و زارع پاکروش، سارا (۱۴۰۲). تحلیل گفتمان انتقادی بر ترجمه فرانسۀ چند خبر سیاسی مربوط به ایران در رسانه فرانسوی لوفیگارو. مطالعات کشورها، ۲(۳)، ۴۴۹-۴۶۸.

doi: 10.22059/jcountst.2024.368683.1081

فرحزاد، فرزانه (۱۳۸۲). چارچوبی نظری برای نقد ترجمه. مطالعات ترجمه، ۱(۳)، ۲۹-۳۶.
فرحزاد، فرزانه (۱۳۸۷). نقد ترجمه از دیدگاه تحلیل گفتمان انتقادی. مطالعات ترجمه، ۶(۲۴)، ۲۷-۴۲.
فرحزاد، فرزانه (۱۳۹۰). نقد ترجمه: اراة مدلی سه وجهی. مطالعات ترجمه، ۹(۳۶)، ۲۹-۴۸.
فرقانی، محمدمهدی و بخشنده، احسان (۱۳۹۳). قدرت، ایدئولوژی و زبان در رسانه. مطالعات فرهنگی و ارتباطات، ۱۰(۳۵)، ۱۵۱-۱۸۲.

فرقانی، محمدمهدی و تقوی پور، محمدرضا (۱۳۹۸). از گفتمان سازی تا جریان سازی بی بی سی فارسی بر محور پرونده های حقوق بشری. پژوهش های ارتباطی، ۲۶(۹۷)، ۷۷-۱۱۰.

<https://doi.org/10.22082/cr.2019.97990.1733>

معتمدزاد، کاظم (۱۳۸۶). استقلال تحریریه ای، روزنامه نگاران و مشارکت آنان در مالکیت و مدیریت رسانه ها. رسانه، ۱۸(۳)، ۹-۵۳.
Dor: 20.1001.1.10227180.1386.18.3.1.8

مهدی زاده، سیدمحمد (۱۳۸۰). تصویرسازی منفی رسانه های غرب از جهان اسلام و ملل شرق. رسانه، ۱۲(۳)، ۱-۲۱.

مهدی زاده، سیدمحمد (۱۳۹۴). سکولاریسم و خشونت نمادین در گفتمان تلویزیون: تحلیل گفتمانی برنامه "پرگار" تلویزیون بی بی سی فارسی. مطالعات فرهنگ - ارتباطات، ۱۶(۳۱)، ۱۰۵-۱۳۰.

doi: 20.1001.1.20088760.1394.16.3.1.5.4

مهدی زاده، سید محمد و تقی آبادی، مسعود (۱۳۹۸). تحلیل انتقادی گفتمان برنامه تلویزیونی ۹۰ در باب خشونت فوتبال. پژوهش های ارتباطی، ۲۶(۱۰۰)، ۱۳۹-۱۷۱.
<https://doi.org/10.22082/cr.2020.103674.1786>

یزدانی نسب، محمد (۱۳۹۸). بازنمایی هویت در مستندهای تلویزیونی: رویکردی مبتنی بر تحلیل گفتمان در دو مستند اشرف و هویدا. پژوهش های ارتباطی، ۲۶(۳)، ۵۱-۷۹.

<https://doi.org/10.22082/cr.2020.110155.1864>

Ahmadi Nohdani, S., GHadirihajat, M., Yusefi, H. M. (2021). *Explaining the Geopolitical Challenges of Iran-France Relations. Geopolitics*, 17(3), 1-31. [In Persian]
doi: 20.1001.1.17354331.1400.17.63.1.6

Allen, G. (2000). *Intertextuality*. London: Routledge.

Asaditari, M.H. Majidi Ghahroudi, N., Mozaffari, A., & Shiri, T. (2021). A Comparative Study of the Terminology of Kayhan, Etemad, Resalat and Shargh Newspapers in the 2017 Presidential Election. *Rasaneh*, 34(1), 43-65. [In Persian] <https://doi.org/10.22034/bmsp.2021.305749.1613>

Ayyoubi, H., Ebrahimzadeh, R., & HadiPeykani, M. (2024). Typology of Persuasion in Advertising Based on a Cognitive Approach. *Rasaneh*, 36(2), 145-169. [In Persian]
<https://doi.org/10.22034/bmsp.2024.453860.2016>

Badi'e, N. (1998). Content analysis of 10 Tehran newspapers. *Rasaneh*, 9(1), 27-33. [In Persian]

Bashir, H., Chaboki, R., & Mehrabanifar, H. (2010). Islamic Awakening and Iranophobia: A Discourse Analysis of Western Press. *Rasaneh*, 22(1-2), 51-58. [In Persian]
Dor: 20.1001.1.10227180.1390.22.12.3.6

Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Communication*, 43(4), 51-58.

Fairclough, N. (1995). *Media Discourse*. London: Edward Arnold.

Farahzad, F. (2003). A Theoretical Framework for Translation Criticism. *Translation Studies Quarterly*, 1(3), 29-36. [In Persian]

- Farahzad, F. (2008). Translation Criticism from the Perspective of Critical Discourse Analysis. *Translation Studies*, 6(24), 27-42 [In Persian]
- Farahzad, F. (2011). Translation Criticism: A Three-Dimensional Model. *Translation Studies*, 9(36), 29-48. [In Persian]
- Forghani, M. M., & Bakhshandeh, E. (2014). The Power, Ideology, and Language in Media. *Cultural Studies and Communication*, 10(35), 151-182. [In Persian]
- Forghani, M. M., & Taghavipour, M. R. (2019). From Discourse-Making to Mainstreaming by BBC Persian on Human Rights Cases. *Communication Research*, 26(97), 77-110. [In Persian] <https://doi.org/10.22082/cr.2019.97990.1733>
- France 24. (2022a, September 22). En Iran, onze morts dans les manifestations depuis la mort de Mahsa Amini. Retrieved from <https://www.france24.com/fr/asia-pacifique/20220922-en-iran-onze-morts-dans-les-manifestations-depuis-la-mort-de-mahsa-amini>
- France 24. (2022b, October 26). En Iran, un attentat fait plusieurs morts et des dizaines de blessés à Chiraz. Retrieved from <https://www.france24.com/fr/asia-pacifique/20221026-en-iran-un-attentat-fait-plusieurs-morts-et-des-dizaines-de-bless%C3%A9s-%C3%A0-chiraz>
- France 24. (2022c, October 26). Iran protests: Police open fire as thousands mourn Mahsa Amini [Video]. Retrieved from <https://www.france24.com/en/video/20221026-iran-protests-police-open-fire-as-thousands-mourn-mahsa-amini>
- France 24. (2022d, October 27). Mourning Mahsa Amini: 'It's beyond women's rights, it's about a nation's quest for regime change' [Video]. Retrieved from <https://www.france24.com/en/video/20221027-mourning-mahsa-amini-it-s-beyond-women-s-rights-it-s-about-a-nation-s-quest-for-regime-change>
- Izadi, P. (2012). France's approach to Iran under Sarkozy: Competition and Aggression. *World Studies*, 3(1), 41-66. [In Persian] Doi : 10.22059/jwsq.2013.52368
- Mahdizadeh, S. M. (2001). The negative portrayal of the Islamic world and Eastern nations in Western media. *Rasaneh*, 12(3), 10-21. [In Persian]
- Mahdizadeh, S. M. (2015). Secularism and Symbolic Violence in Television Discourse: A Discourse Analysis of BBC Persian's "Pargar". *Culture-Communication Studies*, 16(31), 105-130 [In Persian] doi: 20.1001.1.20088760.1394.16.31.5.4
- Mahdizadeh, S. M., & Taghiabadi, M. (2020). A Critical Discourse Analysis of the TV Program 90 on Football Violence. *Communication Research*, 26(100), 139-171. [In Persian] <https://doi.org/10.22082/cr.2020.103674.1786>
- Motamednejad, K. (2007). Editorial Independence, Journalists and Their Participation in the Ownership and Management of the Media. *Rasaneh*, 18(3), 9-53. [In Persian] Do: 20.1001.1.10227180.1386.18.3.1.8
- Rezvantalab, Z., Sedighi, N. (2019). The Role of Ideology in Translating Political Texts in French News Media. *French Language and Translation Research*, 2(1), 213-238. [In Persian] Doi: 10.22067/rltf.v1i2.83199
- Rezvantalab, Z., Parsafar, M., & Kordbache, S. (2021). Analyzing the Role of Ideology and Political Orientation of French and English-Language Media in News Coverage of the "25-Year Iran-China Agreement". *French Language and Translation Research*, 4(2), 83-102. [In Persian] Doi: 10.22067/rltf.2022.76065.1044
- Sarabi, S., & Behjati Fard, H. (2016). Comparing Al-Arabiyyeh and BBC Persian-Language Websites' News Discourses: A case study of public protests in Bahrain. *Communication Research*, 23(85), 133-150. [In Persian] <https://doi.org/10.22082/cr.2016.20115>
- Sherkat Moghadam, S., Sassani, F., & Zare Pakravesh, S. (2023). Critical discourse analysis of the French translation of certain political information related to Iran in the French media Le Figaro. *Countries Studies*, 2(3), 449-468. [In Persian] doi: 10.22059/jcountst.2024.368683.1081
- Tofangchi, S., & Kazemi, H. (2017). Cital Discourse Analysis of Persian-Language BBC Media (Case Study: Weekend Page 2). *Media Studies*, 12(36-37), 65-76. [In Persian]
- Yazdanasab, M. (2019). Representation of Identities in TV Documentaries: A Discourse Analytical Approach to Documentaries Related to Ashraf and Hoveyda. *Communication Research*, 26(3), 51-79. [In Persian] <https://doi.org/10.22082/cr.2020.110155.1864>

<https://www.france24.com/en/video/20221026-iran-protests-police-open-fire-as-thousands-mourn-mahsa-amini>. (n.d.).

<https://www.france24.com/en/video/20221027-mourning-mahsa-amini-it-s-beyond-women-s-rights-it-s-about-a-nation-s-quest-for-regime-change>. (n.d.).

<https://www.france24.com/fr/asia-pacifique/20220922-en-iran-onze-morts-dans-les-manifestations-depuis-la-mort-de-mahsa-amini>. (n.d.).

<https://www.france24.com/fr/asia-pacifique/20221026-en-iran-un-attentat-fait-plusieurs-morts-et-des-dizaines-de-bless%C3%A9s-%C3%A0-chiraz>. (n.d.).

© Authors, Published by Bureau of Media Studies and Planning. This is an open-access paper distributed under the CC BY (license <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

